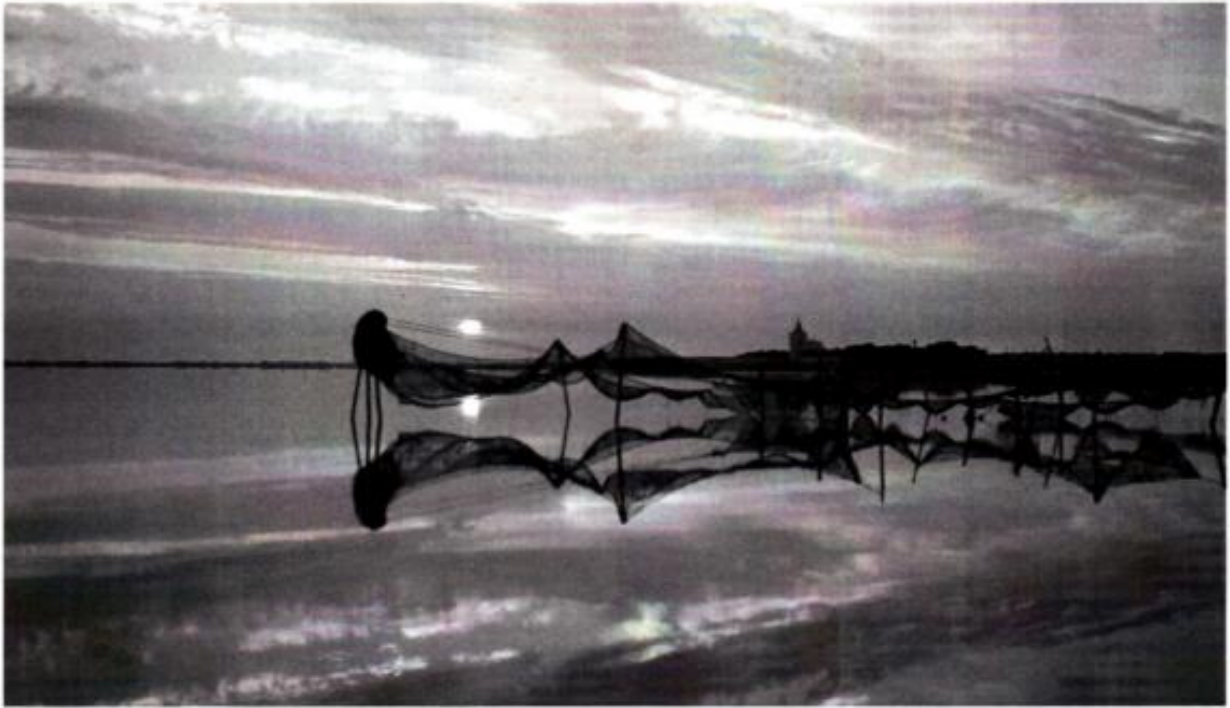

Marie Gorm Jacobsen

Fjordglimt

Fjordglimt

Af Marie Gorm Jakobsen, pensioneret skolelærer i Ringkøbing

Det meste af mit liv har jeg boet nær fjorden – Ringkøbing Fjord.

Vi børn fik om sommeren lov til i forvejen at cykle ned til badestedet, dér hvor Schuberts Minde nu ligger, følge en marksti til fjordskrænten og sætte cyklerne. Til dem var der jævnlige bundet rive, greb og spade. De to sidste havde trekantede håndtag, hvorigennem riven kunne stikkes og danne tagryg i det skelet, hvorover et gammelt brunt tæppe med hæklede røde kanter blev udspændt. Sten blev som strammere lagt på tæppekanterne i siderne. Hokus pokus! – Et telt – et selvkomponeret centrum som udgangspunkt for mange lege!

Vi havde lov til at soppe og lege, til mor og far kom cyklende med de to mindste – een i mors cykelstol og een på den lille ekstrasadde på fars cykel og – ikke uvæsentligt – de kom med kaffebrød og hjemmelavet

rabarbersaftevand i gammeldags sodavandsflasker i madkurven. Men først ude at bade allesammen!

Far skulle altid dyppe hænderne og klaske koldt vand på hist og her, før han begav sig ud på en længere soppetur, indtil vandet dog kunne dække knæene – og helst hen til et sted, hvor den gullige sandbund kunne ses for tang.

Mor blev inde i det lunere vand i strandkanten med de små, mens vi store talte 10-20-30 – – – og efter 100 dukkede ned og hurtigt kom rystende, snøftende og spruttende op efter gysset.

Far forsøgte at lære os svømmetag. Det blev senere fulgt op ved at melde os til undervisning ved Vonåen, hvor svømmeklubben havde bygget broer, vipper og to røde omklædningshuser. – Tilbage til fjorden. –

Nogen turde holde hele hovedet under vandet med sammenknebne øjne og finger-greb om næsen. De modigste kunne endda slå kolbøtter – se her – se her! Andre lod sig bære oppe af oppustelig skildpadde og krokodille – en uventet og usædvanlig julegave fra faster og onkel.

På vej ind kravlede vi på alle fire det sidste stykke og blev liggende i strandkantens ekstralune vand. Tit klaprede tænderne dog, når vi rystende stod og tørrede os – vi var blevet *for* længe derude. Så gjorde en lang løbetur godt enten på en smalle sti ind mod byen – helt ind til bogtrykker Rasmussens funkisvilla, dengang den yderste forpost af byen – eller modsat vej ud til De Sorte Bakker. Stien var trådt eller cyklet til i græsset, kun få sten stak op, så de bare fødder kunne rigtigt rappe sig.

Nu var det godt med liflig rabarbersaft, der gjorde fortændernes inderside ru og så en sigtebrødsmad med sukker eller måske oveni hvedebrød, som vi nu kaldte julekage.

De voksne lagde sig tilbage i græsset, mens vi unger struttede af aktivitetslyst. Vand, sand, opskyl af tang, strandkaller, fjer og ral, ja, i heldigste fald en hulsten satte gang i fantasien og oppede legelysten.

Mor lærte os at flette krans af Engelsk-græs, en skik, der er gået videre, så børnebørnene nu også har lært det. Far duperede os ved at slå smut med nøje udvalgte smutsten. Så vi øvede os prompte.

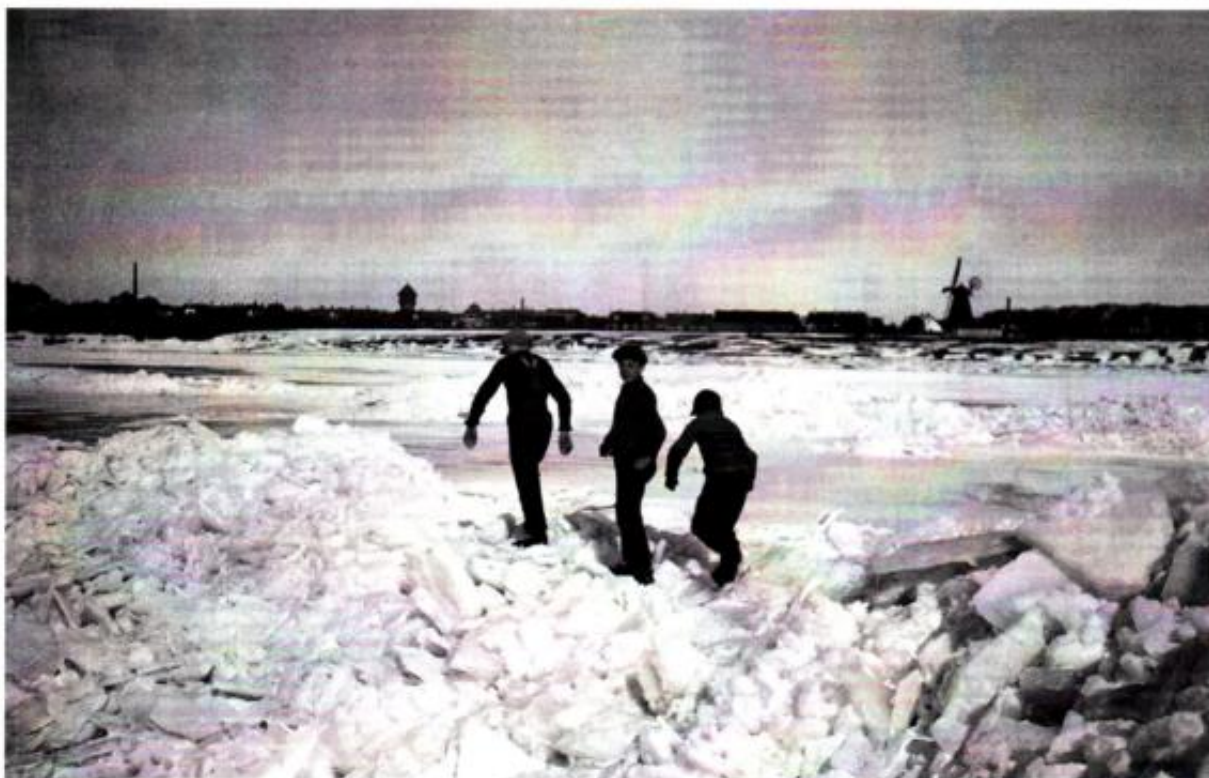
Med følelsen af et alt for kort frikvarter fulgte vi pænt trop, når der blev kaldt til hjemtur. Hjemme kom der gang i pumpe og zinkspand, så badetøjet kunne blive skyllet og hængt til tørre. Min rødlig, hjemmestrikkede badedragt strakte sig lang under klemhærkerne.

En længere udflugt var sejlturen over fjorden med Sorte Louis' forgænger Kysten. Hvide Sande var i min barndom til at overskue, husker en samling træhuse fra gåturen over klitterne til det store hav, hvor vi med reb om livet badede i det saltere vand før madkurvens lækre indhold blev fortæret.

Turen blev senere – i ungdommens fagre vår – gentaget i privatejet motorbåd sammen med tre andre unge. Vi ejede nærmest hele verden på sådan et krydstogt. Kunne bade fra båden, vugge på fjorden og selv bestemme farten!

Min bror byggede kajaker, og jeg købte en af ham. Den lå gemt ude i tagrørene ved

»æ Grishal'« i Vonåen. Oplevelsen af den tætte forbindelse med vandet, når man pagajede mellem åens tagrørsvægge eller langs fjordkysten i nærheden af Djævløen, var ubeskrivelig dejlig, næsten bedre end svømmeturene i åens mudrede vand fra svømmeklubbens område til Søndervigbroen.

En vinter blev der købt træskøjter til mig, jo, pigen skulle lære at løbe på skøjter. Alfred i det grønne skur ved forsamlingshuset fornyede skøjterremmene for små penge. Troligt gik far med mig til fjorden hver dag i en længere periode med is, hjalp dér med at spænde de stive læderremme omkring de klodsede skistøvler, støttede, opmuntrede og trøstede og – næsten umærkeligt – blev man skøjteløber.

Det skete, der blev sat standere med lys ud på fjordisen, så skøjteløberne kunne muntre sig om aftenen. Sikken et leben! Forlæns, baglæns, ottetaller og parløb – selv amtmandinde og murersvend!

I det første TV-program jeg nogensinde så, var det Sonja Henie, der tonede frem. Jeg havde aldrig kunnet forestille mig de

kunststykker, hun dér til musik udførte på skøjter iført et let kostume. Var fuldstændig paf – fik et helt andet sammenligningsgrundlag lige i synet. Det nærmest rystede mit verdensbillede.

En anden rystelse var min første og eneste tur i isbåd. Et par mellemskolekammerater inviterede på tur i hjemmelavet isbåd og – hu hej – gik det ad Hvide Sande til. Længere ude havde fiskere stanget ål. Det lykkedes de forfløjne bådførere at vende skuden og undgå hullerne, men hu hu da, vi var tæt på! – Nej, en mere »sinde« færden passede mig bedre.

I krigens år besteg vi isbjerge af opbrudte ismasser nær husene ved havnen. Det er stærke naturkræfter, der gør sig gældende, når isen skruer. Har set, hvordan isen i et Nu kan æde kanter af fjordskrænten, alt rives med – et bitte, bitte øjeblik, og busken der stod dér, er væk! Anderledes yndigt kan det lyde, når tyndis revner – nærmest som en klirren af glasklokker, ja, som krystallysekroner, når loftet gi'r sig.

Havnen holdt vi os fra, når vi var på skøjter. Ellers var det fornøjeligt at tilbringe en

uventet fritime på havneområdet – daske rundt, hoppe over på en tom kutter og fra den til en anden, snakke med de mænd, der fyldte sladderbænken ud eller lege gemmeleg på stejlepladsen.

Markeds- og cirkuspladsen er nu Rådhus-område, fiskehandelen »ædt« først af skibsværftet, så af det nye havneprojekt. Men stadig er der mulighed for at døbe »kaniner« – de nye medlemmer af roklubben – i havnebassinet eller chance for at forville sig rundt mellem de maleriske småhytter på stejlepladsen.

Den gamle musikhandler Vejen Larsen skrev i sin tid Ringkøbingpigens sang. Vi fik lov at bruge den i koret på Ringkøbing skole og inviterede ham til at høre resultatet af anstrengelserne til en translokationsfest på Højskolehjemmet. Omkring arbejdet med Vejen Larsens sang dengang faldt det mig ind, at der var da meget mere »stof« at øse af omkring fjorden – han tog sig mere af Vonåen – for den fjord, den fjord! Vandet, lugten, bølgeslaget, den store himmel og de forskellige lysspil indeholdt en sådan mangestrenghed af sanseindtryk at give

udtryk for. At vand og måne så siges at være kvindelige elementer, er måske en forklaring på denne dragning:

Vågner tidligt en sommermorgen og ta'r derned. Oplever morgengryet, hvor vand og himmel skilles, og dagen bliver tid. – De største glæder, glemmer vi tit, er gratis. – I morgensol er klitrækken tydelig, bli'r af østensolen nærmest projektørbelyst. De smukt beliggende kirker Velling og Gammelsovn anes, og midtfor ses Nr. Lyngvigfyret. Måger slås om deres pladser på rusepælene, svaner vender enden i vejret for at finde morgenmad. Måske er der »vikinger« omkring badebroen eller en fisker, der fra sin båd røgter garn.

Om vandet er i oprør, om kælnе bølger slikker stranden, om der er blank, olieagtig overflade – blik – eller om fjorden er frosset til, om sol, regn, overskyet eller blæst – så har det allsammen *sin* forunderlighed.

Det gi'r ro at lade blikket vandre ud over fjordens store flade og himlens pendant.

Ofte går jeg med pose i hånd mine »vandkantture« ude fra De Sorte Bakker ind mod byen. Ved jævnlige at gå den samme tur

skærpes sanserne for de små tegn på årstidernes vekslen. Ser skift i bevoksningen, græs, siv, tagrør, hyben, pil, vandiris, snerle, regnfan, gederams, hyld, fyr og løvtræer. Finder ting til posen.

*Blåmusling på blåmalet bræt
rokkeæg krabbeklo fugleskelet
smutsten hulsten rullesten
rav seppedejsten.*

*Strandkonkylier muslingeskal
flasker kapsler og plastikaffald
sølvfisk søgræs tang og ral
sand- og vandslebet glas.*

*Badesko på hyttefadsbræt
og ødelagt skøjterem ligger tété a tété
gæslinger hyben hjælmeblad
mågefjer og svanedun*

Fjordens mangeartede »impressions« lysmæssigt, synsmæssigt og duftmæssigt, den

uafslidelige forandring i vand og på himmel, den friske luft og gårytmens monotone gentagelse bringer een i en dejlig afslappet meditativ tilstand og batteriet lades op. Ens dappende skridt gi'r ro til at registrere, at livslust og livsglæde slår små smut indeni. Det tøffer derudaf.

*Fjord, du store dåbsfad
som himlen spejles i.
Hvor har du ofte gjort mig glad
og gjort min tanke fri.
Den ro du gav en sårbar sjæl
der gik langs vand og siv.
Tak – du vidne til mit liv!*

*Gyset når jeg dukked' ned
og vi blev eet og væk
– forunderligt – i vægtløshed
et mix af fryd og skræk.
Du univers af luft og vand
der nærer drømmeri –
Tak for lån af fjordmagi!*